

*Handläggare:
Christina Kling Hassler*

Landstingsstyrelsen

Yttrande över motion 2009:4 av Lena-Maj Anding m fl (MP) om avgränsat projekt med e-Hälsa i Stockholms läns landsting

Ärendet

Motionärerna föreslår i motionen att landstingsfullmäktige ska besluta att ge hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att starta ett avgränsat projekt där e-hälsa prövas som en metod för att förbättra tillgängligheten i de delar av länet som har svårt att erbjuda en tillgänglig vård på lika villkor samt att Stockholms läns landsting ansöker om medlemskap i Assembly of European Regions, AER.

Ärendet har beretts i samråd med hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltning.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att anse motionen besvarad

Förvaltningens synpunkter

I motionen tas upp att man i delar av länets områden många gånger upplever att de är underförsörjda när det gäller service. Lagen stadgar att vården ska vara lättillgänglig, tillgodose patientens behov av trygghet, kontinuitet och säkerhet men dessvärre minskar tillgängligheten till vård med avståndet till Stockholm och närmaste tätort. Motionen tar därför upp önskemål om att e-Hälsa kunde prövas i ett avgränsat projekt i Stockholms läns landstings delar av länet som har svårt att erbjuda vård på lika villkor.

e-Hälsa kan definieras som användningen av informations- och kommunikationsteknologier, i kombination med datanätverk, för att främja sjukvården och levererandet av sjukvårdens tjänster bortom organisatoriska och geografiska gränser. Syftet med användning av e-Hälsa är att erbjuda alla

medborgare och patienter vård på lika villkor oavsett geografisk plats. e-Hälsa är en virtuell och säker plats för erbjudande och konsumtion av kliniska e-tjänster via Internet. Det genomförs ett antal e-Hälsa projekt inom Stockholms läns landsting, exempel på dessa beskrivs utförligare under rubriken e-Hälsa i Stockholms läns landsting.

Motionen pekar på att via e-Hälsa utvecklas nya arbetsmiljöer. I de framtida arbetsmiljöerna delar vårdpersonalen och patienten på ett "e-Hälsaspace" i vilket de har tillgång till patientens elektroniska journal, digitala bilder och elektroniska bokningssystem, kontakttjänster och teknisk stöd för undersökning samt vård och behandling i patientens hem. Detta stämmer väl in med "Assembly of European Regions" visioner. Exempel på e-Hälsa tjänster via Internet är: 1) virtuella vårdkontakter som ersätter ett fysiskt vårdmöte, 2) självhjälp med hjälp av virtuella vårdtjänster, 3) delgivande av förberedande information inför behandling(ar) och/eller intervention(er), 4) uppföljningsinformation efter behandling(ar) och/eller intervention(er), 5) bokning/ombokning av vårdtillfällen, 6) olika former av preventiv vård.

e-Hälsa i Stockholms läns landsting

e-Hälsa i Stockholms läns landsting bedrivs via tjänster på plattformen Vårdguiden. På vårdguiden finns en tjänst, Mina vårdkontakter (MVK), som hjälper medborgare och patienter att få kontakt med sin vårdgivare över Internet. Vårdguiden var från början en Stockholms tjänst, men har sedan utvecklats till en nationell standard. Idag använder 13 landsting Vårdguiden för erbjudande av e-Hälsa tjänster. Det finns ca 200 000 privata patientkonton upplagda på Mina vårdkontakter.

Hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltning (HSNf) har, per augusti 2009, antagit en *IT-strategi och handlingsplan, 2009-2013* (diarenummer: HSN 0906-0524). Denna sätter speciellt fokus på e-Hälsa och delar av strategin lyder enligt följande:

"Utveckla Mina vårdkontakter för att ge ökad delaktighet i vårdprocesserna för patienter och medborgare."

I MVK och IT-strategins handlingsplan ingår en rad e-Hälsa tjänster. Exempel på sådana är:

- 1) beställ Klamydia hemtest (patienten beställer test, erhåller diagnos och ev. medicinering över Internet)
- 2) kognitiv behandlingsterapi (patienten får all vård och behandling över Internet),

- 3) reumatisk behandlingsuppföljning (patienten följer upp behandling över Internet),
- 4) ombokning av screeningsbesökstid (patienten ombokar till lämplig tid över Internet) och
- 5) Apotekets läkemedelslista finns tillgängliga för vårdgivare via MVK .

Arbetet på Vårdguiden utförs i enlighet med den nationella IT-strategin. Realisering av den nationella IT-strategin innebär i praktiken en ökad *tillgänglighet* till och *kvalité* på vårdinformation samt en ökad *mångfald* av användningen av samma information i olika sammanhang av olika aktörer. Exempel på tjänster som realiseringen av den nationella IT strategin ger i praktiken är: elektronisk roll- och behörighetshantering (som garanterar säkert informationsutbyte mellan vårdaktörer), patientens samtycke, e-legitimation (garanterar bara behöriga personer får tillgång till patientinformation), HSA-katalogen (elektroniska verksamhetskataloger för gemensam information på nationell nivå om vårdpersonal, enheter och funktioner).

e-Hälsa i Sverige

Sverige arbetar med e-Hälsa både genom sitt arbete med den nationella IT strategin och genom utveckling av den nationella plattformen Vårdguiden med tjänsten Mina vårdkontakter. Syftet med den nationella IT-strategin är att skapa en framtida effektiv informationsförsörjning även via e-Hälsa. Alla landsting i Sverige har undertecknat strategin och ställer sig därmed bakom utvecklingen av e-Hälsa. Staten har skapat en beställarfunktion som ska utveckla de delar i en e-Hälsa tjänst som landstingen tjänar på att man sköter centralt och gemensamt. För detta har tre projekts skapats: Tillämpad Informationsstruktur (TIS), Nationell informationsstruktur (NI) samt nationellt fackspråk för vård och omsorg. Beställarfunktionens Arkitekturledning genomför TIS-projektet och Socialstyrelsen genomför regeringsuppdraget som består av NI-projektet och projektet för nationellt fackspråk. Beställarfunktionens uppdrag pågår mellan 2007-2009. Inom ramen för den nationella strategin har man även beslutat att implementera nationella e-Hälsa tjänster. Nationell Patientöversikt (NPÖ) är ett exempel på en sådan nationell tjänst.

e-Hälsa i EU

”EU e-Hälsa initiative and action plan” (2004) är den stora drivkraften till utveckling av e-Hälsa i Europa. Denna plan gäller till 2010. I denna plan uppmanas e-Hälsa att utvecklas på nationell basis, samtidigt som ett

gränslöst mer integrerat sjukvårdserbjudande stressas. Det finns ett behov att både dela patientinformation över arbetsutrymmen och få gränslös access till medicinska experter. För att påskynda och stötta utvecklingen av e-Hälsa har EU tagit fram ett "Interoperability paper" (juli 2008) och ett "communication paper" (November 2008). I dessa skrifter betonas användningen av globala medicinska standarder för gränslös medicinsk vård.

Hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltning har fått anslag av Nordplus via Karolinska Institutet att dela kunskap om eHälsa i ett nätverk med Institute of Clinical Medicine of Tallinn University of Technology och Helsinki University of Technology. HSNf kommer även att presentera Mina vårdkontakter och dess tjänster på "Baltic Conference on E-Health", september 2009. Detta är en central e-Hälsa konferensen för utbyte av nyheter inom området i Europa.

E-hälsa är ett prioriterat område med ett flertal pågående och planerade projekt inom SLL. Med hänsyn till dessa många aktiviteter, som ligger i linje med den Nationella IT-Strategin samt följer de relevanta Europeiska riktlinjerna, avböjer vi för närvarande aktivering av medlemskap i AER.

Mona Boström
Landstingsdirektör

Peter Rönnerfalk
Direktör Produktionssamordning